

Н. Б. Отрешко

Настрій соціальний

НАСТРІЙ СОЦІАЛЬНИЙ – домінантна форма реально функціонуючої суспільної свідомості та поведінки, що відображає рівень, тривалість і ступінь емоційно-раціонального сприйняття індивідом, групою соціальною, населенням, різними організаціями й інститутами соціальних установок, цілей та інтересів, що формуються під впливом реальних економічних, політичних, духовних процесів і потенційно реалізовані (або не реалізовані) в практичній діяльності. Н. с. залежить від психофізіол. контексту (стану здоров'я) та складається з безпосереднього сприйняття світу (почуттів, емоцій), світогляд. компонентів (умонастроїв, переконань), особистісних оцінок соц. досвіду, соц. цілей і інтересів, а також духов. запитів і прагнень, що знаходять прояв у соц. очікуваннях і соц. позиції суб'єктів. Н. с. концентрує певну домінанту свідомості та поведінки людини, актуалізує їх і перетворює в підґрунтя громад. та особистого життя. Таким чином, у ньому в інтегров. вигляді втілено осн. форми сприйняття дійсності з позицій певної ціннісної установки. Н. с. відрізняється від ситуатив. емоцій і афектів, оскільки є емоц. реакцією не на безпосередні наслідки тих чи ін. подій, а на їхнє значення для людини в контексті її особистих інтересів. Сформований у сусп. свідомості Н. с. у свою чергу здатний впливати на безпосередні емоц. реакції на наступні події. Він змінює напрям думок, сприйняття соц. світу, поведінку індивідів і соц. груп. Залежно від ступ. усвідомленості причин, що викликали той чи ін. Н. с., для індивіда він є або заг. емоц. фоном (піднесеним, пригніченим, врівноваженим), або чітко ідентифіков. емоц. станом (нудьгою, сумом, тугою, захопленістю, радістю тощо). Н. с. може передаватися від однієї людини чи соц. групи до ін. у процесі їхнього спілкування. Єдині цілі та завдання іноді вимагають тісного згуртування людей, поєднання їхніх зусиль і можливостей, що, у свою чергу, передбачає об'єднання близьких за почуттями та емоціями людей в одне ціле. Об'єднання соц.-психол. станів індивідів і груп породжує Н. с. Загалом Н. с. має 4 виміри: соц. самопочуття як суб'єктив. добробут або неблагополуччя суб'єкта Н. с. та оцінка і самооцінка суб'єкта, що формується під впливом його соц. статусу та ролі (переважно статичні когнітивно-емоц. складники минулого досвіду), соц. очікування та соц. позиція (динам., емоц.-поведінк. складники). Соц. очікування і вимоги виникають залежно від соц. установок, цінностей, життєвих орієнтацій індивіда і групи; соц. позиція суб'єкта Н. с. ґрунтується на переконаннях і світогляді особистості, виходячи з її суб'єктив. оцінки соц. досвіду. Завдяки динам. компонентам Н. с.

перетворюються у взаємозв'язок суб'єкта із соц. реальністю.

Рекомендована література

1. W. N. Morris. Theories of Mood // Mood. The Frame of Mind. 1989;
2. Тощенко Ж. Т., Харченко С. В. Социальное настроение. Москва, 1996.

Бібліографічний опис:

Настрій соціальний / Н. Б. Отрешко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-70550>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).